

Motion till riksdagen 2018/19:1220

av **Beatrice Ask m.fl. (M)**

Katastrofsjukhus på Södermalm

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska ge besked om statens ambitioner avseende katastrofsjukhuset på Södermalm i Stockholm och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I en orolig omvärld är det viktigt att vi har robusta lösningar för viktiga samhällsfunktioner. En viktig del i att säkerställa krisberedskap är en återuppbyggnad av det civila försvaret. Det måste ske på alla nivåer. Kommuner och landsting/regioner i Sverige har ett betydande ansvar för att samhället ska fungera, också i kris eller t o m krig. Stockholmsområdet – som huvudstadsregion och med säte för regering, riksdag och statschef – är vitalt för hela Sveriges möjlighet att klara svåra händelser under kortare eller längre tid.

Stockholms läns landsting ansvarar för avgörande verksamheter som måste upprätthållas i händelse av krig eller kriser av annat slag. Staten, landstinget och alla kommuner i Stockholms län har ett gemensamt ansvar att stärka Sveriges och Stockholms krisberedskap. Det kommer att kräva planering, samordning och ekonomiska resurser. Men det kräver också besked från och resurser från staten.

Sjukvården i kris och krig

Regeringen gav i augusti 2018 Socialstyrelsen i uppdrag att följa upp och utvärdera bl.a. hälso- och sjukvårdens förmåga att hantera krissituationer. Fokus i direktiven är i första hand de problem som uppkommer vid värmeböljor, men kriser kan givetvis uppstå av en rad skäl. Försvarsberedningen har i sitt delbetänkande Motståndskraft (Ds 2017:66) ett bredare perspektiv. Bland annat föreslås att landstingen ska i varje ”civilområde”/militärregion bör utpeka minst ett beredskapssjukhus med uppgift att planera för att i krig kunna omhänderta stora skadeutfall, vilket kräver förmåga att snabbt ställa om verksamheten.

Katastrofsjukhus på Södermalm

I detta sammanhang vill vi betona att planeringen för hälso- och sjukvården vid kriser och krig måste ges högre prioritet. Den tillsatta utredningen räcker inte till. Dessutom borde initiativ tas för att säkra redan gjorda investeringar på området.

I början av 1940-talet påbörjades planering av ett krigssjukhus under Södersjukhuset. Ett bergrum sprängdes ut, men efter freden 1945 så svalnade intresset och kvar blev bara ett tomt utrymme som under nästan 50 år endast användes som förråd.

1992 påbörjades ombyggnationen av bergrummet under Södersjukhuset. 1994 invigdes det nya anläggningen som till vardags används av Södersjukhusets akut- och katastrofmedicinska centrum för bland annat utbildning och övning av beredskaps- och katastrofmedicin. Anläggningen fyller en stor funktion i och med att verksamhet kan bedrivas utan att påverka övrig akutsjukvård på Södersjukhuset. Sjukhuset har idag formell status som skyddsrum, saneringsanläggning för kemiska olyckor och utbildningslokaler. Planen var att det skulle utrustas som ett akutsjukhus men planerna fullföljdes aldrig. Att få ett fullt fungerande krigssjukhus kommer att kräva investeringar, men utifrån Försvarsberedningens inriktning finns anledning att pröva frågan.

För flera år sedan, 2015, efterfrågade landstinget länsstyrelsen respektive MSB om krigssjukhusets roll. De svarade att verksamheten som den var då, och idag, skulle fortgå till dess att det finns en samlad uppfattning om behov, skydd och funktion kopplat till totalförsvaret. Länsstyrelsen i Stockholm ansåg att den säkerhetspolitiska utvecklingen och det försvarsbeslut som fattades sommaren 2015 innebär att det är av vikt att den funktionalitet och det skydd som är ämnat för verksamheten vid Södersjukhuset vidmakthålls till dess att det finns en samlad uppfattning kring behov, skydd och funktion kopplat till totalförsvaret.

Det finns all anledning för staten att ge besked om krigssjukhusets framtid och hur det ska användas i händelse av exempelvis kris eller krig. Förutsättningarna för att skapa en god beredskapsnivå för traumavård centralt i Stockholm bör tillvaratas. De medel som anslagits för uppbyggnad av det civila försvaret har i mycket liten utsträckning kommit Stockholms läns landsting till del och generellt har medel endast getts för administrativ planering och utbildningsinsatser. Staten bör rimligen bidra till att verksamheten vid sjukhuslokalerna under Södersjukhuset ges förutsättningar att fungera långsiktigt för den typ av specialinsatser som kan vara nödvändiga vid kris.

Beatrice Ask (M)

Kristina Axén Olin (M)

Maria Stockhaus (M)

Margareta Cederfelt (M)